

**«ՀԱՅ ԷՍԹԵՏԻԿԱԿԱՆ ՄՏՔԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆԻՑ»
ՄԱՏԵՆԱՇԱՐԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ**

Գիրք I. Ե., 1974

Յա.Ի. ԽԱՉԻԿՅԱՆ. Առաջաբան

Գ.Վ. ՀԱԿՈԲՅԱՆ. Գրիգոր Արծրունու էսթետիկական հայացքները

Յա.Ի. ԽԱՉԻԿՅԱՆ. XIX դարի վերջի և XX դարի սկզբի հայ
կոմպոզիտորների էսթետիկական հայացքները

Յա.Ի. ԽԱՉԻԿՅԱՆ, Սյր.Է.ԹՈՓՉՅԱՆ. Հովհաննես Թումանյանը և
էսթետիկայի հարցերը

Սյր.Է. ԹՈՓՉՅԱՆ. Հայկական նեոռոմանտիզմի էսթետիկայի
ուրվագիծ

Գիրք II. Ե., 1976

Յա.Ի. ԽԱՉԻԿՅԱՆ. Երկու խոսք

Սյր.Է. ԹՈՓՉՅԱՆ. Եղիա Տեմիրճիպաշյանը և էսթետիկական մի
քանի հարցեր

Հ.Կ. ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ. Վրթաննես Փափագյանի էսթետիկական
հայացքները

Գ.Վ. ՀԱԿՈԲՅԱՆ. Էսթետիկայի հարցերը «Մուրճ» ամսագրի

Յա.Ի. ԽԱՉԻԿՅԱՆ. XIX դարի վերջի և XX դարի սկզբի Ի՝
նկարիչների էսթետիկական հայացքները

Սյր.Է. ԹՈՓՉՅԱՆ. Ճշմարիտը և գեղեցիկը Տիրան Չրուրի
էսթետիկայում

Գիրք III. . Ե., 1986

Յա.Ի. ԽԱՉԻԿՅԱՆ. Էսթետիկական մտքի պատմության
առարկայի և աղբյուրների մասին (հարցադրմամբ կարգով)

Ա.Ս. ԹՈՓՉՅԱՆ. Էսթետիկական մի քանի կատեգորիաներ Հին
Հայաստանի մտածողների և Մովսես Խորենացու տեսական
ժառանգությունում

Կ.Ա. ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ. Հովհաննես Սարկավազի էսթետիկայի
գաղափարական ակունքները (Միմեսիսի անտիկ տեսության մեջ)

Լ. Ե. ԼԱՉԻԿՅԱՆ. Խաչատուր Էրզրումեցու էսթետիկական
հայացքները

Յա.Ի. ԽԱՉԻԿՅԱՆ. Պետրոս Ադամյանի էսթետիկական
հայացքների բնութագրման շուրջը

Գիրք IV. Ե., 2002

ԲԱԺԻՆ ԱՌԱՋԻՆ

Յա.Ի. ԽԱՉԻԿՅԱՆ. Հայ գեղագիտական մտքի պատմության
պարբերացման հարցի շուրջը (հարցադրման կարգով)

Ռ. ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ. Արվեստը և քաղաքակրթությունը Ստեփանոս
Նազարյանի աշխարհայացքում

Ռ. ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ. Ազգային կեցության համատեքստում արվեստի
ընթրոնման խնդիրը XIX դարի հայ մտածողների հայացքներում
(մեթոդաբանական տեսանկյուններ)

Ա ՄԻՐՉՈՅԱՆ. Գրիգոր Տաթևացին և գեղեցիկի խնդիրը

ԲԱԺԻՆ ԵՐԿՐՈՐԴ (ռուսերեն)

**I. Նյութեր՝ նվիրված Ա.Ա. Ադամյանի «Միջնադարյան Հայաստանի
գեղագիտական հայացքները. Վաղ Ֆեոդալիզմի դարաշրջան»
աշխատության լույսընծայման 45-ամյակին**

**Материалы, к 45-летию выхода в свет труда А.А.Адамяна
«Эстетические воззрения средневековой Армении. Эпоха раннего
феодализма»**

Յա.Ի. ԽԱՉԻԿՅԱՆ. Ա.Ա. Ադամյանի «Միջնադարյան Հայաստանի
գեղագիտական հայացքները. Վաղ Ֆեոդալիզմի դարաշրջան»
աշխատության ստեղծման պատմությունից

Ս.Ս. ԱՐԵՎԸՍՅԱՆ. Հետաքրքիր աշխատություն հայ
գեղագիտական մտքի պատմության մասին

II. Ա.Ա. Ադամյանի աշխատություններից

**Հին Հայաստանում գեղագիտական մտքի պատմությունից.
Արվեստը որպես օգտավետ գործունեություն**

Կարծիք Չալոյանի «Դավիթ Անհաղթի փիլիսոփայությունը»
աշխատանքի մասին (ընդհանուր դրույթներ)

III. Ա.Ա. Աղամյանի նամակներից (Տ.Գ.Տեր-Մարտիրոսյանին, Ն.Ի.
Ռոզոժինային, Վ.Ֆ.Ասմուսին, Ի.Մ.Գյոդակյանին, Վ.Վ.Սարգսյանին)

**IV. Ա.Ա. Աղամյանը ժամանակակիցների հուշերում և
գնահատականներում** (Ա.Ա.Սպենդիարով, Վ.Հ.Համբարձումյան,
Վ.Ֆ.Ասմուս, Յա.Ի.Խաչիկյան, Գ.Գ.Տիգրանով, Ն.Ի.Ռոզոժինա,
Լ.Մ.Քուրաթելաձե, Պ.Ա.Վուլֆիուս, Ե.Մ.Օրլովա)

Ելույթներ Ա.Ա. Աղամյանի 100-ամյակին նվիրված նիստին
(Լենինգրադ)

**V. Ա.Ա. Աղամյանի 100-ամյակի կապակցությամբ նամակագրու-
թյունից** (Վ.Վ.Սելիվանովի նամակներից, Յա.Ի.Խաչիկյանի նամակը)

Գիրք V. Ե., 2004

Բաժին առաջին - Раздел первый

**Հետազոտություններ և հոդվածներ՝ նվիրված հայաստանում
գեղագիտական մտքի պատմությանը**

**Исследования и статьи, посвященные истории эстетической мысли
в Армении**

Н.К.ТАГМИЗЯН. Музыкальная эстетика древней Армении

Я.И.ХАЧИКЯН. Раздумья об эстетических интерполяциях в работах
М.Налбандяна

ԱՍՎԱԳՅԱՆ. 1920-ական թվականների խորհրդահայ
արվեստագիտության և գեղարվեստական քննադատության մեջ
վուլգար (գոեիկ) սոցիալիզմի որոշ դրսևորումների մասին

Նյութեր՝ նվիրված Ա.Ա. Ադամյանի ծննդյան 120-ամյակին (2004)
Материалы к 120-летию (2004) со дня рождения А.А.Адамяна

I. Статьи о жизни и деятельности А.А.Адамяна

С.К.САРКИСЯН. Из статьи «Новаторские разработки в области теории эстетики музыки. Аршак Адамян»

Н.Г.ТИГРАНОВА. А.А.Адамян и Ереванская консерватория

В.В.САРКИСЯН. Вопросы полифонии в музыкально-теоретическом наследии А.Адамяна

II. Из работ А.А.Адамяна

Некоторые соображения о путях развития современной национальной оперы

Мысли по поводу одного концерта

III. Из писем А.А.Адамяна

IV. А.Адамян в воспоминаниях и оценке современников

В.В.САРКИСЯН. Светоч духовности

Շ.Վ.ՇԱԼՈՅԱՆ

Տ.Մ.ՄԵԿԻՆՅԱՆ

Ն.Ա.ՏԱԾՈՅԱՆ

Փորր VI. Ե., 2006

Նյութեր՝ նվիրված Յակով Իվանի Խաչիկյանի ծննդյան 85-ամյակին
Материалы, посвященные 85-летию Якова Ивановича Хачикяна

Աղջույնի խոսք նախկին ունկնդիրներից

Գ.Ա.ՍՈԳՈՍՅԱՆ. Я.И.Хачикян как организатор и руководитель в сфере науки и образования.

К.А.МИРУМЯН. Роль трудов Я.И.Хачикяна в становлении армянской историко-эстетической мысли

А.В.АВАКЯН. Я.И.Хачикян о гносеологических вопросах искусства

Вопросы мировой эстетики в трудах Я.И.Хачикяна

ЭДУАРДАС МЕЖЕЛАЙТИС. Прикосновение к вечности

С.Т.АХУМЯН. Слово о друге

Մ.Շ. ԲԱՐԼԵՁԻՉՅԱՆ. Վեց և կես տարի Վ.Բրյուսովի անվան ռուսաց և ուսար լեզուների պետական մանկավարժական ինստիտուտում. շա՞տ էր, թե՞ քիչ

Մ.Վ.ԱՂԱՍՅԱՆ. Յակով Խաչիկյանը և ԳՍԱ Արվեստի ինստիտուտը

Я.И.Хачикян как мемуарист

А.П.ГРИГОРЯН. Книга жизни

М.Г.СТЕПАНЯН. Пути долгой жизни

С.А.АВАКЯН. В «Калейдоскопе»

Ж.А.ВАРТАНОВА. Яков Хачикян: Мемуары

Ֆ.Բ. ԲԱՆՉԻՆՅԱՆ. Հմայիչ մարդը

Բաժին երկրորդ Раздел второй

**Հետազոտություններ և հոդվածներ՝ նվիրված հայաստանում
գեղագիտական մտքի պատմությանը**

**Исследования и статьи, посвященные истории эстетической мысли
в Армении**

Я.И.ХАЧИКЯН. Егия Темирчипашян как видный профессиональный популяризатор философии и эстетики

А.С.АРЕВШАТЯН. Эстетико-теоретические музыковедческие статьи Комитаса и их значение.

К.А.МИРУМЯН. О соотношении вокальной и инструментальной музыки в эпоху Средневековья

Նյութեր՝ նվիրված Ա.Ա. Ադամյանի մահվան 50-ամյակին (1956)
Материалы к 50-летию со дня смерти А.А.Адамяна (1956)

I. Статьи о жизни и деятельности А.А.Адамяна

В.А.ОСИПЯН. Вклад в эстетику

Я.И.ХАЧИКЯН. Видный теоретик — исследователь

II. Из работ А.А.Адамяна

Гамлет Вагаршян

К совещанию о книгах по Спендиарову

III. Из писем А.А.Адамяна

Б.А.Фингерту

Т.Г.Тер-Мартirosяну

IV. А.Адамян в воспоминаниях и оценке современников

Э.М.МИРЗОЯН

Г.Х.ХОДЖАЕВ

Примечания

Գիրք VII. Ե., 2008

Կազմողի կողմից

От составителя

**Հետազոտություններ և հոդվածներ՝ նվիրված Հայաստանում
 գեղագիտական մտքի պատմությանը**

**Исследования и статьи посвященные истории эстетической
 мысли в Армении**

Յա.Բ. ԽԱՉԻԿՅԱՆ. Հայաստանում գեղագիտական մտքի
 պատմության հետազոտության վիճակը և հեռանկարները

К.А.МИРУМЯН. Проблема соотношения литературного текста и мелодии в средневековой музыкальной эстетике

Я.И.ХАЧИКЯН. Шаган Перперян о проблеме «музыка и жизнь»

Մ.Շ.ՂԱԶԱՐՅԱՆ. Գեղագիտական հիմնախնդիրները Իզնանի ֆաշիզմի գիտական ժառանգության մեջ

Н.С.ТРУХТАНОВА. (К вопросу о протоэстетических представлениях в культуре народов Армянского нагорья)

Из архива.

ТАТЬЯНА БАЛТУШНИКЕНЕ. Встреча с музами Шекспира

Բաժին երկրորդ

Раздел второй.

Մ.Մ. Սևակյանի Կյանքի և գործունեությանը նվիրված նյութեր
Материалы, посвященные жизни и деятельности А.А.Адамяна

I. Из работ А.А.Адамяна

Как ставится вопрос о соотношении двух наук — физиологии и психологии

К либретто оперы Саят-Нова

II. Из писем А.А.Адамяна

Х.С.Кушнареву

А.В.Оссовскому

Письмо в «Литературную газету»

Е.А.Грошевой

Ю.Н.Тюлину

Ю.Н.Тюлину

Ю.Н.Тюлину

III. А.А.Адамян в воспоминаниях и оценке современников

В.Ф.АСМУС

Г.З.АПРЕСЯН

Я.И.ХАЧИКЯН

А.В.ОССОВСКИЙ

Примечания.